

**15 студзеня 2025 г. – 85 гадоў з часу ўтварэння
Кобрынскага раёна (1940), адміністрацыйна-
тэрытарыяльнай адзінкі ў Брэсцкай вобласці**

Пасля ўтварэння 4 снежня 1939 года новых абласцей і раёнаў, якія замянілі ранейшы адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел Заходняй Беларусі, г. Кобрын стаў цэнтрам раёна Брэсцкай вобласці. 15 студзеня 1940 года – дата, ад якой Кобрынскі раён вядзе свой адлік як адміністрацыйная адзінка.

Гэтым днём датаваны Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР «Аб стварэнні раёнаў у Баранавіцкай, Беластоцкай, Брэсцкай, Вілейскай і Пінскай абласцях Беларускай ССР». У Брэсцкай вобласці сярод іншых былі створаны Антопальскі, Дзівінскі і Кобрынскі раёны.

Кобрынскі раён уключаў былыя Падалескую (цалкам), Кобрынскую, Тэвельскую і Навасёлкаўскую (часткі) воласці. Тэрыторыя раёна першапачаткова складала 837 кв. км, насельніцтва – 40311 чалавек (1939), з якіх беларусаў – 21641, рускіх – 5600, украінцаў – 5000, палякаў – 1720, яўрэяў – 5950.

На 23 чэрвеня 1940 года ў раёне было 225 населеных пунктаў, якія налічвалі 7536 сялянскіх гаспадарак, у т. л. 3370 хутарскіх, 50985 жыхароў. 12 кастрычніка 1940 года Кобрынскі раён падзелены на 13 сельсаветаў: Батчынскі, Жухавецкі, Закросніцкі, Засімаўскі, Казішчанскі, Кіселявецкі, Красналескаўскі, Лепясоўскі, Пескаўскі, Стрыгаўскі, Тэвельскі, Хідрынскі, Яроміцкі.

Да чэрвеня 1940 года былі арганізаваны два калгасы, а праз год было пяць калгасаў. Налічвалася да 40 прамысловых прадпрыемстваў: мельніцы, маслабойні, сукнавалкі, цагляныя, тарфяны, лесапільны і іншыя заводы. Дзейнічалі паліклінікі, дзве бальніцы, амбулаторыя, станцыя хуткай медыцынскай дапамогі і іншыя аб'екты. Працавалі раённы Дом культуры, бібліятэкі, кінатэатры, 13 хат-чытальняў, 59 школ; у вёсцы Плянты дзейнічала школа трактарыстаў міжраённага значэння. Выходзіла раённая газета «Труд».

22 чэрвеня 1941 года пачалася Вялікая Айчынная вайна. Жорсткія баі, гераізм, мужнасць характарызуюць усю гісторыю кобрынскай зямлі перыяду Вялікай Айчыннай. На тэрыторыі раёна барацьбу з нямецка-фашысцкімі акупантамі вялі партызанскія атрады брыгады імя Чапаева, асобныя атрады

імя Катоўскага, Чарнака, Кірава, Шчорса, Фрунзе; разведвальна-дыверсійная група атрада імя Суворова, разведатрад Чырвонай арміі. За перыяд акупацыі агульная колькасць расстраляных, закатаваных і спаленых жыхароў раёна склала каля 13 тыс. чалавек, у тым ліку каля 2 тыс. дзяцей.

Раён вызвалены 20 ліпеня 1944 года войскамі 1-га Беларускага фронту ў ходзе Люблін-Брэсцкай аперацыі. Адразу пасля вызвалення арганізуюцца раённыя органы ўлады, пачынаецца аднаўленне разбуранай народнай гаспадаркі. У 1948–1949 гадах у вёсках раёна арганізуюцца калгасы.

16 ліпеня 1954 года скасаваны Жухавецкі, Засімаўскі, Красналескаўскі, Пескаўскі, Хідрынскі сельсаветы, утвораны Астроміцкі, Пецькаўскі сельсаветы, Закросніцкі сельсавет перайменаваны ў Залескі, вёска Млынок перададзена ў Пружанскі раён. У 1959-1962 гадах адбываюцца тэрытарыяльныя змены і ўзбуйненні Кобрынскага раёна.

8 жніўня 1959 года скасаваны Антопальскі раён, з яго складу Аніскавіцкі, Гарадзецкі, Грушаўскі сельсаветы перададзены ў Кобрынскі раён. Таксама скасаваны Дзівінскі раён, сельсаветы Верхалескі, Дзівінскі, Навасёлкаўскі, Павіццеўскі, Хабавіцкі перайшлі ў Кобрынскі раён.

З 1962 года Кобрынскі раён падзяляецца на 13 сельсаветаў: Аніскавіцкі, Астроміцкі, Батчынскі, Буховіцкі, Гарадзецкі, Дзівінскі, Залескі, Кісялевіцкі, Навасёлкаўскі, Осаўскі, Павіццеўскі, Тэвельскі, Хідрынскі. У сучасных межах Кобрынскі раён знаходзіцца з 25 снежня 1967 года.

У 1960-х гадах XX стагоддзя праходзіць масавая меліярацыя зямель і электрафікацыя вёсак, у 1970-х – газіфікацыя. У 1980-я гады Кобрынскі раён займае трэцяе месца па добраўпарадкаванні населеных пунктаў у Савецкім Саюзе. На карце раёна з’явіўся новы пасёлак Дняпра-Бугскі.

Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 6 ад 04.01.2002 года Кобрынскі раён і горад Кобрын былі аб’яднаны ў адну адміністрацыйна-тэрытарыяльную адзінку – Кобрынскі раён з адміністрацыйным цэнтрам г. Кобрын.

Дата 22 ліпеня 2004 года ўвайшла ў гісторыю Кобрыншчыны важнай вехай. Герб і флаг раёна былі зацверджаны Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 22.07.2004 года № 340 «Аб заснаванні афіцыйных геральдычных сімвалаў Кобрынскага раёна». Гэты герб не

толькі зацверджаны Геральдычным саветам пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, але і ўхвалены мітрапалітам Філарэтам. Цяпер Кобрын з'яўляецца другім пасля Мінска ў краіне горадам, у гербавай сімволіцы якога мы бачым лікі святых, што як бы абавязвае жыхароў да пэўнай добрачыннай адказнасці.

У 2009 годзе Кобрын прыняў «эстафетную палачку» правядзення рэспубліканскага фестывалю-кірмашу працаўнікоў вёскі «Дажынкi». Масштабна праводзіліся мерапрыемствы па рэканструкцыі і будаўніцтву аб'ектаў сацыяльнага прызначэння, камуніфікацый, дарог.

У маі 2012 года быў скасаваны Аніскавіцкі сельскі савет, яго вёскі ўвайшлі ў склад Гарадзецкага сельсавета. У чэрвені 2013 года ліквідаваны Осаўскі сельскі савет, населеныя пункты якога ўвайшлі ў Дзівінскі сельсавет.

На сённяшні час у раёне - 162 населеных пунктаў, 11 сельсаветаў: Астроміцкі, Батчынскі, Буховіцкі, Гарадзецкі, Дзівінскі, Залескі, Кісялевіцкі, Навасёлкаўскі, Павіццеўскі, Тэвельскі, Хідрынскі.

На 1 студзеня 2019 года ў Кобрынскім раёне налічваецца 84.625 чалавек, гарадское насельніцтва складае – 53.411, сельскае – 31.214. Насельніцтва прадстаўляюць больш 50 нацыянальнасцей.

Вядучая роля ў эканоміцы Кобрыншчыны належыць сельскай гаспадарцы. Раён спецыялізуецца на вытворчасці мяса, малака, збожжа, кармавых культур, цукровага бурака, рапсу.

За апошнія гады раён стаў камфортным і ўтульным для жыцця людзей. Кобрынская зямля прыгожая, з добрым кліматам і прыветлівымі людзьмі, багатая гістарычнымі месцамі і цудоўнымі куточкамі для адпачынку. Нам ёсць чым ганарыцца, каго памятаць і шанаваць. Гісторыя працягваецца...

Матэрыял падрыхтаваны ў 2025 г. Кобрынскай раённай
цэнтралізаванай бібліятэчнай сістэмай.

Курачук Святлана Дзмітрыеўна,
бібліёграф I катэгорыі аддзела абслугоўвання і інфармацыі

Кобрынскі раён // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. – Мінск, 1999. – Т. 8. – С. 371.

Кобрынскі раён // Беларуская савецкая энцыклапедыя : у 12 т. – Мінск, 1972. – Т. 6. – С. 45-46.

Кобрынскі раён // Гарады і вёскі Беларусі : энцыклапедыя. – Мінск, 2007. – Т. 4, кн. 2. Брэсцкая вобласць. – С. 105–199.

Кобрынскі раён // Рэспубліка Беларусь. Вобласці і раёны : энцыклапедычны даведнік. – Мінск, 2004. – С. 44-45.

Кобрынскі раён // Энцыклапедыя гісторыі Беларусі : у 6 т. – Мінск, 1997. – Т. 4. – С. 220-221.

Кобрынскі раён // Культура Беларусі : энцыклапедыя : [у 6 т]. – Мінск, 2012. – Т. 4. – С. 519.

Кобрынскі раён // Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Брэсцкая вобласць. – Мінск, 1984. – С. 219-239.

Кобринский район // Регионы Беларуси : энциклопедия. В 7 т. Т. 1. Брестская область : в 2 кн. – Минск, 2009. – Кн. 1. – С. 476-480.

Кобринский район // Республика Беларусь : энциклопедия: [в 7 т]. – Минск, 2007. – Т. 4. – С. 101.

Кобринский район // Туристская энциклопедия Беларуси. – Минск, 2007. – С. 247-248.

Кобринский район // Туристские регионы Беларуси. – Минск, 2008. – С. 71-72.

Кобринский район // Свод памятников истории и культуры Белоруссии. Брестская область. – Минск, 1990. – С. 242-263.

Кобрынскі раён // Памяць Беларусі. Рэспубліканская кніга. – Мінск, 2005. – С. 118-121.

Кобрынскі раён // Памяць. Беларусь. Рэспубліканская кніга. – Мінск, 1995. – С. 78-83.

Василёнок, М. В. О первых социалистических преобразованиях в Кобринском районе / М. В. Василёнок // В семье единой: воссоединение Западной Белоруссии в братской семье народов / М. В. Василёнок. – Минск, 1977. – С. 68.

Калинин, М. Ю. Природные ресурсы и охрана окружающей среды Кобринского района / М. Ю. Калинин; Центральный научно-исследовательский институт комплексного использования водных ресурсов, Кобринская районная инспекция природных ресурсов и охраны окружающей среды. – Минск : ООО Белсэнс, 2009. – 145 с. : ил.

Князева, В. М. Сацыяльна-эканамічнае становішча Кобрыншчыны ў 1939-1940 гг. / В. М. Князева // Памяць. Кобрынскі раён : гісторыка-дакументальная хроніка. - Мінск, 2002. - С. 126-130.

Кобринский район // От Беловежской пуши до Полесских болот : путеводитель по Брестской области. - Минск, 2013. - С. 126-135.

Кобринский район : справочное издание / сост. Р. Г. Иванов, Ю. А. Борисюк. - Кобрин, 2003. - 15 с.

Кобринский район : справочно-информационный материал. - Брест, 1999. - 19 с. : ил.

Кобринскому району – 60 лет (1940-2000): справочно-информационный материал. - Барановичи, 2000. - 11 с. : фото

Марчук, Н. Р. Паміж памяццю і гісторыяй : малавядомыя старонкі гісторыі Кобрыншчыны : зборнік артыкулаў / Ніна Марчук. - Кобрин : Ефціфеева Н. П., 2018. - 283 с. : іл.

Мой родной край...: Кобринщина в открытках. - Барановичи, 2000. - 25 откр.

Памяць. Кобрынскі раён : гісторыка-дакументальная хроніка. - Мінск : Белта, 2002. - 624 с. : іл.

Пліско, Н. М. Да новага жыцця / Н. М. Пліско // Памяць. Кобрынскі раён : гісторыка-дакументальная хроніка. - Мінск, 2002. - С. 122-123.

По земле Кобринской. Туристические маршруты : справочное издание / сост. Кобринский районный исполнительный комитет, отдел идеологической работы, отдел физической культуры, спорта и туризма. - Кобрин, 2004.

Белозерская, О. Топ главных событий 2024-го по версии "Кобринского вестника" / подготовила Ольга Белозерская // Кобрынскі веснік. - 2024. - 28 снежня (№ 52). - С. 13 : фот.

Главные события в жизни Кобринщины в уходящем 2024 г.

Вовк, Ю. Кобринский район: 80 лет под флагом трудолюбия / Юлия Вовк // Кобрин-информ. - 2020. - 23 января (№ 4). - С. 3 : фот.

В 2020 году Кобринщина отметила 80-летний юбилей.

Елизарова, Ж. Наше прошлое и настоящее / Жанна Елизарова // Кобрынскі веснік. - 2020. - 15 студзеня (№ 3). - С. 2—3 : фот.

Кобринскому району — 80 лет.

Курачук, С. Д. Малой радзімы частка біяграфіі / Святлана Курачук // Краязнаўчая газета. - 2020. - люты (№ 7). - С. 4.

У рамках Года малой радзімы напярэдадні 80-годдзя Кобрынскага раёна бібліёграфамі цэнтральнай раённай бібліятэкі падрыхтаваны інфармацыйна-бібліяграфічны паказальнік «Малой радзімы частка біяграфіі».

Курачук, С. Д. Малой радзімы частка біяграфіі / Святлана Курачук // Кобрынскі веснік. - 2020. - 22 студзеня (№ 5). - С. 5.

Курачук, С. Д. О родной земле с любовью / Светлана Курачук // Кобрин-информ. - 2020. - 16 января (№ 3). - С. 4.

К 80-летию образования Кобринского района библиографами центральной районной библиотеки подготовлен и издан информационно-библиографический указатель «Малой радзімы частка біяграфіі».

Грышкевіч, М. Старшыня райвыканкама Міхаіл Грышкевіч: "Захаваць, зберагчы і памножыць тое, што маем" / Міхаіл Грышкевіч ; запісаў Раман Мельнік // Кобрынскі веснік. - 2019. - 31 снежня (№ 101). - С. 2.

Аб выніках развіцця Кобрынскага раёна ў 2019 годзе.

Елизарова, Ж. К скрижалям прошлого / Жанна Елизарова // Кобрынскі веснік. - 2019. - 23 студзеня. - С. 4 ; 30 студзеня. - С. 4 ; 6 лютага. - С. 4 ; 13 лютага. - С. 4 ; 20 лютага. - С. 6.

История создания Кобринского района.

Кобринский район : спецпроект «Регион» // Заря. - 2018. - 18 июля. - С. 14.

Кобринщина в цифрах // Кобрынскі веснік. - 2018. — 31 сакавіка. — С. 3.

Кондрашук, Н. Год малой родины: между памятью и историей / Наталья Кондрашук // Кобрин-информ. - 2018. — 30 августа. — С. 3.

Издан сборник статей Н. Марчук о малоизвестных страницах истории Кобринщины и Брестчины.

Кобринский район : спецпроект «Регион» // Заря. - 2017. - 21 октября. - С. 9.

Кобринский район : спецпроект «Регион» // Заря. - 2017. - 1 июня. - С. 14.

Об изменении границ сельских населенных пунктов Кобринского района : решение Кобринского районного Совета депутатов, 20 июня 2017 г., № 156 // Кобрынскі веснік. - 2017. — 2 жніўня. — С. 7.

Изменились границы сельских населенных пунктов Кобринского района: Андронов, Птицефабрика, Фруктовый, Турная, Большие Лепесы, Минянка, Островляны, Хидры.

От метрик до свидетельств // Кобрынскі веснік. - 2017. - 20 мая. - С. 3.

По информации отдела ЗАГС Кобринского райисполкома – данные о создании и реорганизации Кобринского района.

Изменились пределы пограничной полосы! // Кобрынскі веснік. - 2016. — 18 мая. — С. 6.

В Кобринском районе с 7 апреля 2016 года из пограничной зоны вышли населенные пункты Новосёлки и Бельск.

Кобринский район : спецпроект «Регион» // Заря. - 2016. - 10 декабря. - С. 6.

Об изменении границ сельских населенных пунктов Кобринского района : решение Кобринского районного Совета депутатов, 25 марта 2016 г., № 94 // Кобрынскі веснік. - 2016. — 30 красавіка. — С. 10.

Изменились границы сельских населенных пунктов Кобринского района: Гирск, Калюхи, Магдалин, Борисово, Колония, Прилуки Малые, Патрики.

Бялоў, Д. Зямля, якую немагчыма не любіць / Дзмітрый Бялоў // Кобрынскі веснік. - 2015. - 21 студзеня. - С. 1,2.

Кобрынскі раён адзначыў сваё 75-годдзе.

Візітная картка // Кобрынскі веснік. - 2015. — 15 студзеня. — С. 2.

Агульныя звесткі аб раёне.

Гэта наша з табой біяграфія // Кобрынскі веснік. - 2015. — 15 студзеня. — С. 3,4,5.

Хроніка гісторыі Кобрынскага раёна ў датах.

Кондрашук, Н. Нам не забыць сваю історию / Наталья Кондрашук // Кобрин-информ. - 2015. - 22 января. - С. 2-3.

Под таким названием 16 января состоялось торжественное мероприятие, посвященное 75-летию Кобринского района.

Мы – з Кобрыншчыны! : Да 75-годдзя ўтварэння Кобрынскага раёна // Кобрынскі раён. – 2015. – 14 студзеня. – С. 1.

Об изменении границ сельских населённых пунктов Кобринского района : решение Кобринского районного Совета депутатов, 9 февраля 2015, № 50 // Кобрынскі веснік. - 2015. — 20 мая. — С. 7

Об упразднении Осовского сельского совета : В райисполкоме // Кобрынскі веснік. – 2013. – 15 мая. – С. 2.

Об изменении в административно-территориальном устройстве Жабинковского и Кобринского районов Брестской области : решение Брестского областного Совета депутатов, 11 мая 2012 г., № 198 // Заря. - 2012. - 5 июня. - С. 6.

Об изменении границ сельских населённых пунктов Кобринского района : решение Кобринского районного Совета депутатов, 29 декабря 2010 г., № 48 // Кобрынскі веснік. - 2011. - 9 лютага. - С. 3.

Об изменении границ сельских населённых пунктов Кобринского района // Кобрынскі веснік. - 2011. - 6 ліпеня. – С. 3.

Изменились границы Киселевецкого, Хидринского, Буховичского сельсоветов.

Тощевикова, Т. Н. Сколько нас, кобринчане? / Т. Н. Тощевикова // Кобрин-информ. - 2011. - 6 января. - С. 5.

В 2009 г. в Беларуси прошла перепись населения, которая показала, что численность населения Кобринщины продолжает сокращаться.

Кордюков, А. Кобринщина в 1944-1949: годы испытаний и энтузиазма / А. Кордюков // Кобрин-информ. - 2010. – 3 июня. - С. 6

Мельнік, Р. Квітней у стагоддзях, Кобрыншчына! / Раман Мельнік // Кобрынскі веснік. – 2010. - 20 студзеня. - С. 1.

Артыкул прысвечаны 70-годдзю ўтварэння Кобрынскага раёна.

Кенда, Н. «На пути созидания и прогресса» / Николай Кенда // Кобрынскі веснік. - 2010. - 15 студзеня. - С. 1,2,3.

Председатель райисполкома – к 70-летию образования Кобринского района.

Кобринщина в цифрах // Кобрынскі веснік. - 2007. – 1 жніўня. - С. 2.

Здесь история реликвии хранит // Заря. – 2005. – 27 декабря. – С. 3.

Достопримечательности, туристические маршруты Кобринского района.

Кобринщина – наш общий дом // Кобрынскі веснік. – 2005. – 16 красавіка. – С. 3-6.

Хильчук, М. Откроем себе настоящую Кобринщину.../ М. Хильчук // Кобрынскі веснік. – 2005. – 16 сакавіка. – С. 5.

Вышел в свет справочник «Туристические маршруты «По земле кобринской».

Сіневіч, К. Час надзей і стварэння / К. Сіневіч // Кобрынскі веснік. – 2005. – 15 студзеня. – С. 1-2.

Да 65-годдзя з дня ўтварэння Кобрынскага раёна.

Мельник, Р. Кобринщина: вехи поступательного развития / Роман Мельник // Кобрынскі веснік. – 2004. – 22 верасня. – С. 2.

Региональные новости: Кобринский район // Заря. – 2003. – 2 августа. – С. 2.

Земли полесской милый уголок // Белорусская нива. – 2003. – 27 февраля. – С. 2.

О людях Кобринского района и их делах.

Пятроўская, М. Кніга «Памяць» нашага раёна гатова да выхаду ў свет / Марыя Пятроўская // Кобрынскі веснік. – 2002. – 21 верасня. – С. 3.

Хільчук, М. У ёй наша боль і наша радасць / Марыя Хільчук // Кобрынскі веснік. – 2002. – 4 снежня. – С. 1.

Аб прэзентацыі кнігі «Памяць. Кобрынскі раён».

Ашмянцаў, С. Этапы вялікага шляху / С. Ашмянцаў // Кобрынскі веснік. – 2000. – 12 студзеня. – С. 1.

Кобрынскому раёну – 60 гадоў.

Ашмянцев, С. С чем шагаем в XXI век? / С. Ашмянцев // Рэспубліка. – 1999. – 9 лютага. – С. 4.

Квітнеючая Кобрыншчына // Камуністычная праца. – 1967. – 21 студзеня.

Кобрынскі раён

Адміністрацыйна-тэрытарыяльнай адзінкі

Раёны